

Selv raske katte kan opføre sig som syge, hvis deres rutiner forstyrres

Hvis en kat regelmæssigt kaster hårboller op eller nægter at spise, er det næppe fordi den "opfører sig som en kat" eller bare er kræsen, selvom dette er hvad de fleste tror.

Nye videnskabelige undersøgelser peger på, at der er en klar risiko for at katten opfører sig som om den var syg, fordi der er sket ændringer i dens miljø. En undersøgelse foretaget af Ohio State University viser, at det lige så ofte var raske som kronisk syge katte, der som reaktion på ændringer i deres rutiner nægtede at spise, kastede hyppigt op, eller besørgede uden for bakken.

Denne form for handlinger betegnes af videnskaben som "sygdomsafærd". Forskerne påviste sygdomsafærd hos såvel raske katte som hos katte med Felin Interstitiel Cystitis (IC), en kronisk sygdom karakteriseret ved gentagne problemer med smerter eller ubehag i blæren, ofte ledsaget af en presserende trang til hyppig vandladning.

Når katten oplevede hvad forskerne betegnede som "usædvanlige udefrakommende begivenheder", som for eksempel en ændring i hvornår de blev fodret, eller hvem der tog sig af dem, forekom sygdomsafærd lige så hyppigt hos de raske som hos de kronisk

syge katte. De to grupper havde den samme frekvens af sygdomsafærd som reaktion på usædvanlige hændelser, og for begge grupper var risikoen for at de ville udvise sygdomsafærd mere end 3 gange højere end normalt, når deres rutiner blev ændrede. Tidligere forskning har antydnet en tæt relation mellem en IC diagnose og en række andre helbredsproblemer. Nu synes den nye forskning at vise, at dyrlægerne bør tage kattens miljø i betragtning, når de vurderer dens helbredssituation.

Kattens miljø er vigtigt

"Det er nødvendigt at dyrlæger tager kvaliteten af kattens miljø med i deres overvejelser, når de skal stille en diagnose for en kat, der ikke vil spise, ikke vil bruge bakken, eller kaster op", siger Tony Buffington, Professor i Klinisk Veterinærvidenskab ved Ohio State og seniorforfatter på studiet. "Vi er forsigtige med at drage slutninger ud fra vores undersøgelse med hensyn til forholdene i almindelige hjem, men vil dog godt sige, at alle der har kæledyr påtager sig ansvaret for at forstå deres behov og opfylde dem", tilføjer han. "Og vi har påvist at alle katte har brug for at man overvejer hvordan man kan berige deres miljø". Undersøgelsen blev offentliggjort i Journal of the American Veterinary

Oversat af Bette Lind

Kilde: Ohio State University. "Even healthy cats act sick when their routine is disrupted." ScienceDaily 4 January 2011. 21 February 2011 <<http://www.sciencedaily.com/releases/2011/01/110103110357.htm>>.

Sweet Candy Candy Song Hio, lillamasket hellig birma (SBI c). Ejer Sofie og Jens Plovdrup.

Medical Association, 1. Januar 2011.

Dette forskningsprojekt startede ikke

som en undersøgelse

af kattes tendens til

at udvise sygdoms-

færd. Ohio State's

Center for Veteri-

nærmedicin husede

12 raske katte og 20

katte med IC, herun-

der nogle, der havde

været i fare for at

blive aflivet fordi de-

res tidligere ejere ikke

kunne tolerere deres

sygdomsadfærd. Kat-

tene var på centeret

for at indgå i andre forskningsprojekter,

herunder flere der gik ud på bedre at

forstå den kroniske sygdom. Judi Stella,

en ph.d.-studerende i forebyggende

veterinærmedicin, havde den primære

opgave med at tage sig af kattebestan-

den. Baseret på tidligere undersøgelser

foretaget af Buffington, der påviste for-

delene ved et beriget miljø

for katte, der levede inden-

dørs, tilbragte Stella flere

måneder med at opbygge

en standardiseret plan for

fodring, leg og pleje, sådan

at kattene blev udsat for

mindst muligt stress. Hun

opdagede så, at de kronisk

syge katte begyndte at se

bedre ud. De fik mere skin-

nende pels, deres øjne blev

klarere, og hvad der måske

var mest overraskende: i

en 2-ugers periode var der

ingen af disse katte, der besørgede uden

for bakken eller kastede op.

"Vi troede på det tidspunkt at kattene

med IC altid ville have disse problemer.

Da jeg begyndte at kigge på dataene

Dette forskningsprojekt startede ikke som en undersøgelse af kattes tendens til at udvise sygdomsadfærd.

var det manglen på sygdomsadfærd, der sprang mig i øjnene. Det var ganske uventet", sagde Stella, ledende forfatter på studiet.

"Dette blev til et studie i miljøberigelse som led i behandlingen for disse symptomer, fordi der ikke findes nogen brugbar medicinsk behandling hverken til katte eller mennesker, der lider af denne sygdom. Hvad vi har konstateret, både i dette og andre kliniske studier, er, at ved at berige miljøet kan man mindske symptomerne for en IC kat med op til 75 – 80%", sagde Buffington. En anden vigtig konstatering: "En rask kat – eller et hvilken som helst rask pattedyr – bliver stresset af ændringer i deres miljø og som følge heraf udviser de sygdomsadfærd."

Efter at have stabiliseret miljøet for alle

kattene observerede Stella dem i yder-

ligere 77 uger. Forskningens fokus blev

yderligere ændret i løbet af perioden.

Når Stella holdt en ferie, og blev afløst af

vikarer som kattepasser, eller hvis hun

ændrede fodringsplanen for kattene

som led i et andet projekt, blev det klart

at disse ændringer havde indflydelse

på kattens sygdomsadfærd. Så hun

førte journal over ændringerne. I løbet

af perioden omfattede ændringerne,

kaldet "usædvanlige udefrakommende

begivenheder": afbrydelse af kontakt

med Stella, som ellers var den faste kat-

tepasser; en kombination af ændringer i

pasningsrutiner, fjernelse af foder, stress

som følge af indespærring og fjernelse af

legetid og musik; En tre-timers forsinkel-

se af fodring; og en dramatisk ændring i

kattepassere.

I løbet af kontrolugerne, hvor ruti-

nerne var uændrede, havde de raske

katte gennemsnitligt 0,4 tilfælde af

sygdomsadfærd pr kat, og kattene med

IC 0,7 tilfælde – stort set ingen forskel. På samme måde kunne de konstatere at i de uger, hvor der var ”usædvanlige udefrakommende begivenheder” steg tallene til 1.9 for de raske katte og 2.0 for de katte, der havde IC.

Der var altså en stigning i risikoen for sygdomsadfærd på 3,2 gange, når kattens rutiner blev ændret.

De tre hyppigst udviste former for sygdomsadfærd - opkastning, urenlighed og spisevægring – udgjorde 88% af alle tilfælde af sygdomsadfærd for de raske katte og 78% for kattene med IC. Buffington noterede sig, at disse 3 former for sygdomsadfærd er blandt de, der oftest får en kæledyrsejer til at bringe deres kat til dyrlægen. Og det er interessant at disse former for sygdomsadfærd også ses i andre former for fangenskab, så som zooer, katterier og internater.

Hvordan beriger man kattens miljø

Så hvordan kan en katteejer berige sin katts miljø? Det studie var tilrettelagt med pasning og fodring på samme tid hver morgen, foder og bakker havde faste pladser, burene blev rengjort dagligt, bakkerne gjort rene, senge blev vasket regelmæssigt. Der var kattehuler, en masse kommercielt kattelegetøj, og klassisk musik blev spillet 1-2 timer hver dag. Stella slap også alle kattene ud af deres bure i 60 til 90 minutter hver dag, for at give dem mulighed for at interagere og lege med legetøj, klatre og bruge kradsetræer. ”Jeg tror at noget af det vigtigste er at give kattene ressourcer, de kan interagere med og kontrollere. Bakker, vand- og foderskåle er en selvfølge, men jeg tror, at det er lige så vigtigt med

forudsigelige planer, og en vis form for kontrol, så de ikke føler sig fangede. Og deres mennesker kan så fokusere på

kvaliteten af interaktion i stedet for mængden”, sagde Stella.

Det er også nødvendigt at se i øjnene, at hvad der er almindeligt ikke nødvendigvis er normalt: ”Der er ikke noget andet pattedyr på jorden, der ikke ville blive bragt til dyrlægen hvis de kastede op en

gang om ugen”, sagde Buffington. ”Det er ikke normalt at kaste hårboller op. Vi tror at det, der sker, er at stress kan ændre bevægeligheden i maven, hvilket fører til opkastninger. Kæledyrsejerne bliver nødt til at indse at opkastninger ikke er normalt for katte”.

Forskerne beskrev nogle få andre interessante fund: Ældre katte havde en højere risiko for en stigning i det totale antal tilfælde af sygdomsadfærd. Den ældste kat i studiet var 8 år gammel. Antallet af tilfælde af sygdomsadfærd hos IC kattene blev reduceret, selv om de ikke fik medicin og spiste kommercielt tilgængeligt tørfoder, hvilket antyder at disse katte ikke har behov for medicin eller særlige diæter som en del af deres behandling. ”Hvis du giver dem det rette miljø vil de komme sig”, sagde Buffington. ”Det er ligesom at være laktose-intolerant – man kan ikke helbrede patienterne, men man kan lære dem at undgå mælkesukker, og det er lige så godt. Det er hvad vi gør – vi lærer disse katte hvordan de skal undgå trusler, der kan skabe stress”.

Der var en stigning i risikoen for sygdomsadfærd, når kattens rutiner blev ændret.

PL* Stunnings PL Bellalim of Namyslo og Schahbanu's Xanthi of Namyslo PER d02. Ejer: Lone og Jan Namyslo.